

Prenumerationspris:

1/1 år	Ekr.	2:—
1/2 "	"	1:—
1/4 "	"	0:50

Utgivare: Svenska Folkförbundet.

Redaktör: N. Blees, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varje onsdag.

Pren. pris till utlandet:

1/1 år	Ekr.	3:—
1/2 "	"	1:50
1/4 "	"	0:75

Viks kretsskolstyrelse och den nya skolan på Rickholtz herrgård.

Rickholtz f. d. godsområde har så småningom efter uppdelningen i parceller befolkats med svenska kolonister från byarna Roslep, Bergsby och andra kringliggande områden. Det har under årens lopp uppstått en del hela nya bysamhällen av de bildade nybyggarhemmen på det förra godsområdet, och alla dessa familjer äro barnrika. — Den närmaste skolan för kolonisternas barn var Höbrig, vars barnantal härigenom betydligt ökats. Men det har varit för långt till denna skola, 6 km. och mera, varför nybyggarerna länge anhållit om att få en egen skola. Detta har nu antligen med Rickholtz kommuns medgivande beviljats av Viks kretsskolstyrelse, men — märk väl — med villkor att lärarkraften skall vara en kvinnlig sådan, som dessutom är fullkomligt hemma i estniska språket, ty skolstyrelsen anser att skolan måste bli tvåspråkig, emedan det även lär finnas estniska skolpliktiga barn där i omgivningen. Det där överensstämmer emellertid icke med det verkliga förhållandet. Estniska elever finnas icke förutom en enda, och för endast en elev kan man ju icke anställa en estnisk lärare.

Ingen lag fordrar sådant. Det måste vara minst 15 sådana elever, som icke förstå skolans undervisningsspråk, och således äro av annan nationalitet för att en särskild klassgrupp med annat undervisningsspråk enligt lagen får inrättas. Detta har alltid även tillämpats vad de svensk-

språkiga eleverna beträffar, t. ex. Vichterpal och Korkis. Om elevantalet är mindre än 15 underhålles icke klassen med statsmedel, utan måste man då, om man så vill och kan, öppna en privatskola, som underhålles med privatmedel. Blandspråkiga skolor, d. v. s. sådana skolor, där läraren i samma klass måste använda tvänne undervisningsspråk, få icke mer existera. De estniska pedagogerna ha själva förkastat detta system. Och därför ha också detta slags skolor numera överallt omorganiserats så att det i stället blivit särskilda klasser för andra språkgrupper. Endast inom Paschleps kommun finns det ännu två mindre skolor, där det tvåspråkiga undervisningssystemet ännu så länge praktiseras, och det är antagligen också de enda fallen i hela riket. I Rickholtz kommun, som är rent svenskspråkig, vore ett sådant system otänkbart.

Rickholtz kommun och barnens föräldrar ha inkommit med besvär till Kuftusministeriet och Estniska Lärarförbundet för att få skolstyrelsens i Hapsal villkor "att lärarkraften ovillkorligen skall vara kvinnlig" upphävd, ty kommunen vill ha en svensk manlig lärare, emedan svenska lärarinne-kandidater saknas.

Antagligen ändras också villkoret i ministeriet. Lärarförbundet har understött kommunens anhållan. Ministeriets ställning kan icke gärna bli en annan.

N. B.

Biskop Jakob Kukk död.

Den 25 juli d. å. avled Estlands Biskop Jakob Kukk. Han

var den förste biskopen i landets Ev.-Lutherska samfund i Republiken Estland. Biskop Kukk installerades i sitt höga och ansvarsfulla ämbete den 5 jnni 1921 av Sveriges Ärkebiskop Nathan Söderblom. Vid nämnda tillfälle var det stora högtidligheter i Reval. Den avlidne, som fysiskt var huvudet högre än allt folket, var också som biskop en framstående och allmänt omtyckt man.

Han var född den 28 aug. 1870 i Dorpats krets, studerade i Dorpat 1891–1895. Var sedan kyrkoherde på flera ställen, senast i Kegel och under frihetskrigets senare del fältpräst.

Begravningen försiggick under stora högtidligheter i Reval den 28 juli. Den förrättades av prost A. Kapp. Både Riksdagen och Riksdagens talman nedlade kransar och höllo tal. Även den grekisk ortodoxa kyrkans mitropolit Aleksander höll tal, förutom Konsistoriets representant Dr. Masing, professor Rahamägi och flera andra från nära och fjärran, som alla hyllade den sakenade överherden med varma ord.

Sörjande stå förutom hela Estlands Lutherska kyrka, biskopens fru Melanie jämte sönerna Jaak, Nathan och Adam.

Vid sitt frånfalle var biskopen 62 år 10 mån. och 16 dagar.

Sammanträden.

Söndagen den 9 juli d. å. hade S.O.V:s medlemmar samman kallats till allmän stämma å Birkas folkhögskola. Av de c. 500 medlemmarna — det vanliga antalet under normala tider — hade 35 medlemmar infunnit sig.

Då två av styrelsens ledamöter, bland dessa även ordföranden, hade utträtt ur styrelsen, företogs bl. a. val av ny styrelse. Anledningen till förfaringssättet är ännu alldeles för tidigt att delgiva en större allmänhet. I alla fall är det nu en ny styrelse i S.O.V. Av f. d. styrelsens nio medlemmar återvaldes och blevo även den nya styrelsen trogna tre, näml. herrar A. Lindqvist, M. Westerblom och B. Lund (kyrkoherde i Reval). Den nya styrelsen består av 7 medlemmar, de 3 ovannämnda från Reval och 7 från landsbygden. Sammansättningen är följande: major A. Lindqvist ordf., kyrkoherde B. Lund sekr., riksdagsm. M. Westerblom kassör, herrar A. Samberg och M. Pelmas från Nuckö och prosten K. Nilsson och hr A. Westerblom från Wormsö.

Birkaseleverna hade samlats på Birkas söndagen den 23 juli. Omkring 70 personer hade infunnit sig. F. d. Birkas rektor P. Söderbäck från Sverige hade näml. stämt möte med sina forna elever. Rektor F. Erlund hälsade herr Söderbäck och de församlade välkomna till Birkas, varpå rektor Söderbäck höll ett med intresse åhört föredrag om "minnena". Herr Björn Erlund från Finland, som tillfälligtvis infunnit sig, deklamerade bitar av Runeberg och Gripenberg. Dessutom sjöngos birkasånger.

Mötet var i allo väl lyckat.

Nytt liv bland ungdomarna i Rikull.

Som bekant för de flesta Kustbons läsare, erhöll Rikull samt Vormsö ungdom, genom Svenska gymnasiet i Hapsal lärare Fil. mag. Torsten Svensson sportmaterial, av vilket Rikull erhöll följande: två bollar, två spjut, två kulor ett diskus m. m.

Föreningen vill härmed frambara ett varmt tack till den goda givaren.

Man var genast itu med att bilda förening med två lag, ett i var del av kommunen. Roslep och Höbring valdes som centrum.

Från Roslep ha icke mindre än 26 st. och i Höbring med grannbyarna inberäknade 36 anmälningar gjorts. Många fler torde deltaga framdeles.

Intresset för fotboll är särskilt stort i båda lagen. Fast uttröt-

tade av slätter och dagens brännande hetta, har det varit övningar två till tre kvällar i veckan.

Roslepslaget har varit lik en zigenarfamilj, hemlös vandrande från trakt till trakt av brist på övningsplan. Men det hindrade dock ej att de klädde Höbringlaget med 2—1 den 9 juli.

Höbring uppbadade Rosleplet till ny tävling den 23 dennes. Leken avslutades lugnt och vart lag gick till sitt. Roslep slog då Höbring med 4—1.

Präktigt fotbollsväder. Lugnt och halvklart. Blott det stora oväsen från de tävlande samt de 100—150 åskådarnes applåder och hurrarop, som skallade över nejden.

R—L.

"Det kommunistiska ofoget måste få ett slut".

Ett uttalande av Sveriges socialdemokratiska försvarsminister.

— Varje kommunistisk propaganda för olydnad, strejk eller annan form av myteri är otillbörlig och bör av myndigheterna behandlas därefter, förklarar statsrådet Vennerström i ett uttalande med anledning av Karlskronahändelserna. Allra helst är den otillbörlig i en demokratisk statsordning som har tillräckliga organ för framförande i lojala former av klagomål och önskemål och för undanröjande av missförhållandena. Den demokratiska staten har för de värnpliktiga både utspisningsnämnd och militieombudsman, för att inte tala om försvarsminister och riksdag. Det räcker till för dem som ha ärliga syften! Så länge den demokratiska staten anser det nödvändigt att hålla ett försvar måste den avsikten respekteras och upprätthållas. Demokrati får allra minst på detta område betyda oordning, upplösning, självsvald.

Jag finner det naturligt, fortsätter hr Vennerström, om sådana som i sin obetänksamhet förletts att delta i slik skadegörelse dömas med mildhet. Men det är också naturligt om uppsåtliga provokatorer och propagandister behandlas utan klemighet och sentimentalitet med all den stränghet lagen känner. Det kommunistiska ofoget inom försvarsväsen-

det och utom detsamma måste få ett slut, så mycket är klart. För min del skall jag i min ämbetsutövning intet underlåta för att inom ramen av gällande lag hålla dessa herrar på mattan. Men slutigen bör man dock komma ihåg att en förutsättning för denna renhållning är att nödiga rättelser vidtas där faktiska missförhållanden konstaterats som kunna ge andelning till berättigade klagomål. Inte heller i det fallet skall jag efterlåta någonting.

Under årens lopp har inom försvarsdepartementet en ingående uppmärksamhet ägnats åt frågan om effektiva åtgärder mot den kommunistiska upplösningpropagandan vid de militära förläggningarna. Jag kan meddela att det till och med föreligger ett vidlyftigt betänkande i vilket alla tänkbara utvägar undersökas.

President Roosevelt predikar optimism för landsmännen.

Presidenten Roosevelt höll i radio ett tal till amerikanska nationen, i vilket han behandlade regeringens program för återuppbyggnaden. Han förklarade bl. a. att staten under årtal icke levt inom sina tillgångar och att hans första uppgift därför varit att bringa ned de reguljära utgifterna i nivå med inkomsterna. Detta har nu skett. Om alla ha arbete och rimlig lön för sitt arbete kunna de köpa sina grannars produkter. Välstånd är otänkbart om endast en privilegierad hälft av nationen lever i välmåga. Lagstiftningsarbetet efter den 3 april har icke varit ett famlande på måfå, utan alla propositioner utgöra delar i en logiskt uppbyggd större plan. Alla individuella ansträngningar att råda bot på krisen hade strandat.

"Vi ha", forstatte Roosevelt, "bevarat vår kredit sund". Underlaget för den federala krediten är fortfarande säkert, och återuppbyggnadsplanen i sin helhet vilar härpå. Presidenten försäkrade att f. n. endast fem procent av insättningarna i "national banks" voro infrusna, och ehuru läget för "state banks" icke är så tillfredsställande, ha dock även här de infrusna beloppen gradvis minskats.

I fråga om devaloriseringen av dollarn i förhållande till den inhemska skuldsättningen framhöll Roosevelt att åtgärden var nödvändig genom att dollarn blivit en annan än den var då flertalet lån upptogs.

Presidenten uppehöll sig däreför vid övriga åtgärder som vidtagits för att förbättra läget, däribland inflationslagarna. Han rekommenderade de föreslagna löne- och arbetstidsavtalen inom industrin och förklarade: "Dessa överenskommelser, som jag nu tillställer varje arbetsgivare, skola sätta hjulen i gång omedelbart. Jag tror att vi i stor utsträckning kunna inverka på de ekonomiska krafterna. Jag tror på den segrande kraft som ligger i ett gemensamt mål och folkets samfälliga handling".

Är det synd om mannen i stan?

Tänk vad fruarna ha det bra! Hela långa sommaren få de ligga ute på landet med barnen, medan maken, den stackaren, går i stan och sliter. Våningen står ostädad, fönsterna äro försatta, ingenting att äta på morgonen — Medge att det låter orättvist. I veckans Vårt Hem tar en gräsänkling till orda under rubriken

"Mannen i staden — hustrun på landet" och belyser detta sommarproblem ur nya synpunkter. Både damer och herrar få här något att tänka på.

Utlandet.

Golfströmmen skall värma upp Sibirien.

Den ryske ingenjören Avdejev vill värma upp Sibirien genom att ändra golfströmmens lopp. Golfströmmen som värmer upp den europeiska västkusten möter utanför Skandinavien en kall havsström som avkyler golfströmmen och förtar dess verkan. Den ryske ingenjören föreslår nu att man skall eliminera den kalla havsströmmens verkan genom att bygga en damm mellan Novaja Semlja och det sibiriska fastlandet. Därigenom skulle golfströmmen kunna utöva ett uppvärmande inflytande på Berentsjön. Ett liknande storslaget projekt, som i dagarna framlagts, gäller Asiens ostkust. Här löper en varm ström, Tsushimaströmmen, som genom Karusundet går ut i Japanska sjön och värmer upp det japanska öriket samt förbi Sachalin mynnar ut i Okotska sjön. I motsatt riktning löper en kall ström längs Asiens ostkust, kommande från Okotska sjön. Om

man nu — därpå gå planerna ut — mellan Sachalin och fastlandet bygger en damm, så skulle man kunna leda ut den kalla havsströmmen från Okotska sjön, så att strömmen blev tvungen att vända vid Tatarsundet! Man tror sig kunna få en 2—4 grader varm ström i årsgenomsnitt, vilket skulle öka koloniseringen på vidsträckt område, som nu äro ödemarker, samtidigt som Vladivostoks hamn — numera under 3 månader stängd av is — skulle bli lika isfri som de stora japanska hamnarna. Några tekniska hinder lära ej möta för projektet, då det smalaste stället i Tatarsundet är blott 6 km och ej så djupt.

30.000 finnar i Sverige.

En hel del intressanta uppgifter beträffande Sveriges folkmängd, fördelning efter ålder, trosbekännelse, nationalitet etc. framgår av en nyligea utkommen statistik årsbok för Sverige, tjugonde årgången.

Bl. a. framgår, att finnarnas antal i Sverige är 30.247 och lappernas 7.162.

De flesta av Kustbons läsare ha knappast vetat, att det i Sverige finns ett så stort antal finnar. I själva verket finns det alltså minoriteter också i Sverige.

Söndagen den 13 augusti,

med början kl. 1 på dagen,

samlas **Birkasvännerna** till sedvanlig

årsfest

å Birkas folkhögskola.

Alla välkomna!

Överum

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

Besök

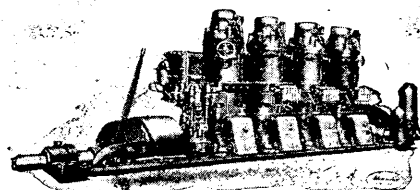
STENBERGS KONDITORI

Tel. 13 SKELLEFTEÅ Tel. 258
Gott kaffe Goda bakelser
Beställningar mottogs

Byggnadfirman ANDERS DIÖS

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3834; Eostadst
Väderkvarnen 1899.

RÅOLJEMOTORER

SKANDIA-VERKEN A.-B.

LYSEKIL

HILDA MUHR & SON ÖREBRO

Charkuteriaffär
Fabrik och kontor, tel. 1179
Affär Nygatan 46, tel. 625
Stortorget 6, tel. 2625.

BORLIND, BORSÉN & C:o

Telegr. adr.: "Borlinds"
GÖTRBORG,

Frisörsalong för dam och herr

Amberman,

Karrigat. 17, Hapsal.
Flyttad från Karrig. 9 till Karrigat 17
efter 1 jan.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktare, Transportapparater, Lastningselavatorer, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

**AKTIEBOLAGET
ABJÖRN ANDERSON**

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisatio
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

*Giv barnen SVEA
CHOKOLAD och CACAO
Närande. Välsmakande.*

A.-B. Svea Choklad-Norrköping

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär

Luleå.

Köp. PRIMUS TVATTPULVER
från Gävle Såpfabrik.

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

Vildskinn Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp-
köpas till allra högsta pris,
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
ligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes
mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

BORÅS VÄVERIAKTIEBOLAG, BORÅS
Alla slags bomullsvävnader

Aktiebolaget
Nordiska Tapetfabriken
Arvika

Förstklassigt fabrikt Köp svenska tapeter.

AKTIEBOLAGET
Gestriklands yllefabrik
JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar, Vadmal och
Korderof. Goda kvaliteter och billiga priser. (2429)

LUDWIG WIGART & Co. A./B.
ENGROSLAGER AV
Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemi

Vid besök i Stockholm, bo på
HOTEL PATRICIA, Vasagatan 36,
intill Centralpostkont. Tel. Namnanr.
Modernt och billigt hotell.
Ett 90-tal rum fr. 4 kronor.

A.-B. Ludvig Anderson, Kinna
(Kasthalls Mattfabrik)
Efterhör „KASTHALLSMATTOR“.

FRIMURAREHOTELLET
ESKILSTUNA
MATSALAR & CAFÉ
REKOMMENDERAS

Två Kvalitetsmärken

Gammal
Norrlands Akvavit
och
Renat Bordsbrännvin
46°/o

Begär alltid dessa brännvinsorter på
restauranter och systembolag.

Hemmets Journal

innehåller

veckans bästa läsning

VAVSK DAR AV STÅL
garantisstämplade, vävskyttlar, vävspännare
och övriga vävredskap köpas förmånligast
antingen hos våra återförsäljare, hemsalörer
och garnaffärer eller direkt från oss. All till-
verkn. m. vårt firmanamn garanteras. Begär
vår illustr. prislista som sändes gratis.
Gunnar Anderssons vävskedsverkstad
Telefon 1 Oxborg Telefon 1

SÄKER PENNINGPLACERING
Engelholms Sparbank

BO-FAJANS
för Eder jakt- eller fiskestuga finnes i varje
välsorterad Glas-, Porslins- och Bosättningsaffär
BOBERGS FAJANSFABRIK GÄVLE

BIL -OLJOR
-TOPPAR
-BÄRGNINGAR
-GARAGERINGAR
-DÄCK och SLANGAR
-REPARATIONER
A.-B. Sievert & Fornander, Kalmar
Tel. 7, 215, 1515. Södra Vägen 30,

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAS
Järnvägsrestauranten
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

KUNGÄLVS ÅNGBAGERI, Kungälv
(E. Bergström) Tel. 123 och 165
REKOMMENDERAS
Stort, Gott och Billigt Bröd.

HÄLSINGBORGS NYA SPARBANK
HÄLSINGBORG
Gottgör högsta gällande ränta
å insatta medel.

Aktiebolaget J. E. Arndt
Hudiskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings
Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Riksleget. 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Arvika Redskapsfabrik - ARVIKA
REKOMMENDERAS
sina förstklassiga, välkända tillverkningar.
Åberopa denna tidskrift.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

FENIX Föreningsgatan 7.
DRUVAN Engelbrektskatan 5
Intima och hemtrevliga rest.-lokaler
Omtäckta klubbbrum. Direktion:
A.-B. MÄLMÖ-RESTAURANGER.

HANSA
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tán. 11

E. Petterssons
Möbleringsaffär
etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING

VIKING

Representant för Estland
Johan Cronsjö, Vana Viru 9. Reval.
Aktieb. LUDVIG SVENSSON
KINNA
rekommenderar sina välkända till-
verkningar.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK
Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda Skodon, Mans- och Goss-
skodon, Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla
välsorterade affärer.
Rekommenderar sina förstkl. tillverkningar av-
PROMENADSKODON, SPORT-, JAKT- och MÖ-
TORKÄNGOR.

„Besök
Borås“

N. J. Johanssons Efr. A.-B., Syfabrik
APLARED
Specialité: Tillverkning av
OVERALLS och ARBETSKLÄDER
Telefon: Aplared 1 och 2

A. I. KJELGRENS EFTR.
Skövde (L. GOOD) Telefon 1-31
KÖTT- OCH CHARKUTERIAFFÄR
REKOMMENDERAS

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang
LAXEN, HALMSTAD

TAG HÅKANSSONS
Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster-
gate 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.: Konditoriet 603, Brödbutik. 360

Prima PORTLAND CEMENT
från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.